

FEDERATIUNEA

Diurnalul politic, literariu, comercialu si economic.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu întregu. . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pro anu, — 2 galb. pro 1/2
de anu, — si 1 galb. pro 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiecare caro publicati-
une separat. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplarin costa 10 cr.

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32

Locuati'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancaute nu se voru
primi decâtu numai de la corespon-
denti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pest'a, 8/20. apr. 1868.

Cas'a represintantiloru Ungarici crecea la legi caradicate. In siedinti'a de asta-di se primira in a trei-a cetire proiept-le despre publicarea legiloru si despre camere-le comerciali si industriali. Apoi veni la pertratare inarticularea bunului de corona *Gödöllö* si proieptulu de lege in privinti'a bateri de bani unguresci, si ambele se primira in 1-a si 2-a cetire. La aceste doue proiepte se facura si câte-va modificatiuni, inse nu fura acceptate. Mai pre largu in nr. v. Aci mai observâmu că totu in sied. de asta-di, dlu *Alexandru Mocioni* predele una petitiune a romaniloru si serbiloru d'in cottulu Timisorei pentru urgent'a deslegare a cestiunii natiunalitatiloru. Acèsta petitiune resultâ d'in conferinti'a intielegintei romane d'in acelu cottu, tienuta la 16 l. c. in Timisior'a sub presidiulu numitului d. *Mocioni*. O coresp. a diurn. „P. L.“ spune că acea conferintia esaminandu cunoscutulu proieptu de lege alu subcomisiunei dietali recunoscu in unanimitate, că concessiunile propuse in acelu proieptu nu corespondu nice decâtu dereptelor pretinsiuni ale Romaniloru. D'in acesta cauza redigeara petitiunea, suscrisa de mai bine de 300 intieleginti rom. d'in cott. Timis., motivandu indreptatirea Romaniloru pentru una pusetiune autonoma si pentru desvoltarea natiunalitatii loru in comitatele romane. — Lucru bunu si demnu de imitatu.

Ca adausu la telegramulu d'in Sabiu, impartesitu in nr. tr., ni se mai semnalizeza d'in Transilvania una intemplantre trista, drepta consecintia a nemulțimirei ce domnesce in acea tiera supusa arbitriului ungurescu. Pre cale telegrafica, adeca, sosi scirea, suscepta in mai multe diurnale de asta-di: că una comuna (Cecalac'a ori cum o chiama) d'in comitatulu Albei de josu, s'aru fi opusu deregatoriei, d'in care cauza s'au ordinau d'in Alb'a Jul'a doue companie de ostasi, pentru restitunirea leniscei. Pana vomu capeta informatiuni mai de aproape, nesciindu caus'a renitintiei acelei comune, inregistrâmu numai scirea, asiè cum ni-a sositu, observandu, că acea comuna, a buna sama nu de imbuibata si-a pierdut tota paciinti'a alergandu pana la acestu mediulocu estremu, ci de securu fiindu amarita pana la sufletu de nedereptatiele nenumerate ce i se voru fi facandu si ei cum se facu tierci intrege.

La mediulocirea consulului generalu austriacu *Wolfarth*, consuli poteriloru strainc se intrunira in Iasi, pentru a constata d'in fundulu pamentului că la „Bacău“ intr'adeveru a fostu persecutiune de jidani. Astfelu raporturile oficali romane n'au neci o valoare inaintea acestoru domni, cari nu crutia neci unu mediulocu, fie ori câtu de marsiavu, numai se pota incarca calumnie pre cea mai blanda si mai inocinta natiune d'in lume.

O scire electrica anuncia, că principele de corona d'in Prusi'a a plecatu cătra Florentia pentru a asista la nunt'a principelui *Umberto*. Intr'aceca regin'a d'in Portugalia si princeps'a *Clotilda* d'in Francia (ficele regelui V. Emanuilu) inca au sositu in Turinu, unde se mai ascepta o multime de ospeti inalti si pre inalti la festivitatile grandiose, ce se pregatescu cu acèsta ocaziune. Mai putienu se entusiasmeza publiculu italianu pentru acèsta „serbatorfamiliara“, că-ci finantiele statului italianu, asemene ca ale Austriei, aherga cu pasi gigantici cătra catastrofa finala a bancrotului de statu, ruineza comerciulu si industria, impedeza desvoltarea meserieloru, si amenintia chiaru si esistinti'a statului, a cărui lipse sunt mari si multe, sunt neincungiuravere, si spre a satisfac acestoru-a, regimulu nu pote sè nu impuna noue sarcine apesatorie, intre cari cea mai odiosa e darea de moraritu, votata mai de-una-di de camera, pentru

că chiaru acèst'a apesa mai tare clas'a de josu a miserului poporu de prin pârtille muntose ale tierci, cari si asiè sunt forte neproductive; nu e de miratu dara, daca avemu de a inregistra numai proteste si demonstratiuni d'in partea poporului. De si starca finantiera a Italiei e destulu de intristatoria, totu-si avemu cause a presupune atâta barbatia si taria de caracteru in poporulu multu probatu alu acestei tiere, încatu calamitatile aceste-a sè nu fia in stare a impedece unificarea peninsulei, care mai bucuros aru suportâ sarcinele ingreutorie, de si-aru vedè baremu implinita dorinti'a mai de aproape, revocarea espeditiunii franceze, care se ventileza acum de nou. In adeveru, frumosu donu d'in partea Franciei pentru nunt'a principelui *Umberto*. Se dice adeca, că s'aru fi facutu dispusetiunile necesarie pentru dislocarea trupeloru papale prin pârtille ocupate acum de Francasi, de unde deducemu, că revocarea espeditiunii atâtu de o liose va urma câtu de curendu.

D'in Parisu inregistrâmu resunetulu cuvinteloru de pace ale ministrului de justitia *Baroche*, cari pre multi d'intre cei usioru crediatori i-voru face, sè voteze regimului franceacu incredere absoluta, bunaora cum ratiuneza unele foie, pentru că parti'a păcii in giurulu imperatului *Napoleonu* a triumfatu. Politicii mai versati inse nu se voru indupleca a lua de bani bunu tote vorbele cutârui ministru, ci le voru considerâ celu multu ca parere privata a lui *Baroche*, carui-a nu-i pretrasa de politic'a esterna. E forte greu, ca omulu sè se pota orientâ numai câtu de câtu in confusiunea generala, ce o causeza scirile dissonante. Pre de o parte *Monitoriulu* fr. ne asigura, că relatiunile intre cabinetele Europei sunt de natura cu totulu amicabila, si că faimele pesimistice nu se baseza pre informatiuni acurate; pre de alta parte ni se areta in celu mai mare contrastu cu scirile de pace: inarmarea militiei, fortificarea cetâtiloru in Francia, mobilisarea gardei generale in Prusi'a, procurarea pusciloru noue in Danemarc'a, conferintiele ministriloru austriaci in Bud'a si indrumârile, ce s'au tramesu reprezentantiloru austriaci in Parisu, Londr'a, Petruburgu, Berlinu si Copenhag'a in cestiunea schleswig-holsteiniana, miscamentulu emigratiunii polone s. a. Tote acesta nu potu fi prevestitorii păcii, pre cum potemu intielege si d'in cursurile bursei, care de regula are sentiu forte finu pentru pipairea cestiuniloru europene. In adeveru Europa a imbetranitu, e bolnava si are lipsa de o cura radicala.

Dieta Ungarici.

Siedinti'a casei deputatiloru d'in 18
aprilu la 10 ore a. m.

Presiedinte *C. Szentiványi*, notari *Petru Mihali* si *A. Radich*. D'in partea regimului au asistatu ministrii: *Gorove*, *Wenkheim* si *Eötvös*,

Dupa autenticarea procesului verbale d'in siedinti'a trecuta, presiedintele presinta casei scrisorile sosite, si totu odata provoca pre deputati, ca pentru întregirea comisiunei incredintiate cu revederea regulamentului casei sè aduca pre siedinti'a viitoria listele de votisare pentru optu membri, cari au esitu d'in numita comisiune.

La ordinea d'ilei e desbaterca proieptului de lege pentru publicarea legiloru.

Se dâ cetire proieptului originalu si modificariiloru, ce proiepteza comisiunea centrale; majoritatea casei lu primisce in generalu fără discussiune.

Se pune la desbaterca speciale si se primisce unanimu pana la alu 8 punctu. Aci iâ cuventulu

V. Babesiu: O. casa! Nu-mi radicu graiulu pentru că dora asi vol a votâ contra acestui §. 8., de ora ce si însu-mi lu-primescu si sum dotoriu a-lu primu, d'in cauza că, precum stâ lucrulu asta-di, in privinti'a limbiloru administratiunei justitiei, natiunalitatile, pre acea base neci, nu potu pretinde mai multu.

Cu tote aste-a am câte-va observâri: cum intielegu eu acestu punctu si in ce intielesu lu-primescu. Prim'a mea observare este, că daca legea de natiunalitate va deschide unu terenu mai largu in privinti'a limbiloru natiuniloru d'in tiera, prin acestu punctu nu se va prejudeca dreptulu loru ulterioru sèu drepturiloru loru de pretensiune.

Era a dou'a observare a mea este, că eu espresiu-ne: „in limbele vigente (divatozó) in tiercele coronei unguresci“ nu o intielegu asiè, cum se indatineza multi a o intielege, că adeca numai in limbele vigente in tiercele coronei unguresci, ci si in limbele vigente in îns'a-si Ungaria propria. Nu voiescu ca poterea esecutiva sè aiba ocaziune a o interpretâ altmintrea; eu asiè o precepu, că: in limbele vigente in Ungaria si in tiercele coronei unguresci.

A trei-a mea observare se referesce la esecutare: cum sè fia ace'a traducere autentica; pentru că dupa esperinti'a mea, am vediutu adese ori, că s'au publicatu traduceri oficiali sèu autentice, cari nu le-au intielesu nimene. Am vediutu de aceste-a chiaru si d'in Vien'a, dar' am vediutu si d'in Bud'a, nu diceu că sub guvernulu parlamentaru, ci sub celelalte guverne. Si acele-a, au numitu autentice acele traduceri, dar' precum observai, nimene nu le intielese, pentru că le tradusesse omeni teneri, cari n'au fostu in chiaru cu intielesulu lucrului. Eu numai ace'a traducere o primescu de autentica, numai ace'a o tienu autentica, numai ace'a o potiu tienè de obligatoria, care se redige nu numai de cunoscatori de limba ci si de cunoscatori de lucru. Altmintrea cu nu vedu decâtu cluderea legi. Cu acesta observare am fostu dotoriu. In acestu intielesu lu-primescu si multiemescu guvernulu pentru concursulu sèu.

S. V. Popa. O. casa! Era eu mi-esprimu recunoscinti'a, că comisiunea centrale si in genere tote sectiunile s'au invoitu la suplinirea defectului ce se areta in proieptulu ministerialu, ca legile sè se publice si in limbele vigente in tiera. Acèst'a o premitu d'in cauza, că s'au aflatu si individi, cari au afirmatu, că acèst'a numai in siedinti'a sectiunei VI si VII au potutu trece, inse eu am cunoscentia securu, că tote au voit cu unanimitate se cuprind acestu amendamentu in lege, si de ace'a detorescu recunoscinti'a toturoru sectiuniloru, respective întregi diete. Dreptu, că, candu e vorba de publicarea legiloru, trebuie luata in consideratiune assiom'a jureprudintiei: „lex non promulgata non obligat“, asiè dara legea trebuie publicata si in limb'a care o intielege totu omulu. Candu diceu, că mi-esprimu recunoscinti'a pentru acèst'a, nu afiu neci o ingrigire (temere) in ace'a, candu se dice: tiere de carona; sub aceste tiere de corona se intielegu tiercele tienatorie de teritoriulu ungurescu; asiè dara e vorba de limbe diverse, presupunu, că si in limb'a croata se voru tramite legile la ceealta tiera de corona. Cese atinge inse de temerea amintita in privinti'a autenticitatii traducerii si de observarea: cum sè se mediulocesca traducerea, — ast'a cu atâtu mai virtosu trebuie incredintiate ministeriului, pentru că daca va fi traducerea rea, vomu strigâ si vomu trage la raspundere pre respectivulu ministru. Presupunemu, că ministru lu nu va intrebuintâ atari omeni, cari nu intielegu limb'a, ci omeni de specialitate.

Cand u e vorba de trecutu, — dreptu că s'au datu casuri, in cari traducerile au fostu rele. Recunoscu, si eu am cetitu traducerii rele, nu numai in nainte de asta, ci (ce antevorbitoriuulu meu retace respectivu nu recunosc) si sub guvernulu de acum, nu proieptu de lege nice lege, ci lucruri de alta natura, a căruru traducere nice eu n'am intieles'o; dara speru, că ministeriulu n'a mai face-o ast'a de ici incolo. Intr' ace'a eu am alta observare, nu cea dîsa de d. *Babesiu*. In sectiunea a IV in locu de cuventulu „numai decâtu“ (azonnal) s'a primitu cuventulu „deodată“ (egyidejűleg). Si pentru ce s'a primitu acèst'a? Antâiu pentrucă e mai precisu, si a dou'a, pentrucă coresponde mai bine scopulu. Mai departe, intr'unu §. se dice, că legile voru avè valoare 15 zile dupa publicarea astfelu mediulocita. Asiè dara candu va avè legea valore? Atunci candu se va publicâ in amendoue casele si se va tramite la juredictiunii. Mai de multu, precum bine ne aducemu aminte, erâ daten'a, de judii cercuali mergeau d'in satu in satu, si dupa ce s'a publicatu in adunarea generala, esplicau

II. Acoperirea (Perceptiunea.)

Perceptiuni ordinare.

A) Ministeriul financiarilor.

1. Dări directe: (darea pamentului 34.850,000; darea veniturilor de case 3.077,000; darea claselor de case: 2.900,000; darea caseigului personale: 7.400,000; restanti'a veniturilor regesci: 17,000 fl.)	54.744,000
2. Dări de consumu: (darea vinarsului: 5,500,000; darea vinului: 1.923,000; darea berei: 1,000,000; darea carnei: 1.580,000; darea sacherului: 720,000 fl.)	10.723,000
3. Venituri: (Venitul sarei: 10.200,000; venitul tabacului: 9.575,000; loteri'a: 1.100,000 fl.)	20.875,000
4. Competintie: (timbrulu: 3.387,000; tacesi competintie de dreptu: 5.860,000 competintie de căli si poduri: 129,000 competintie marcarea metal.: 17,000 fl.)	9.393,000
5. Avera statului: (bunurile domaniale: 2.066,000; edificiile statului 27,000; padurile statului: 387,000; caducitati: 54,000, baieritul si monetarii: 325,000 fl.)	2.859,000

B. Ministeriul agriculturii, industrie si alu comertului.
(Competintie de baie) 29,000

C. Ministeriul cultelor si alu instructiunii publice: (concurso d'in partea fundatiunilor si a cetătilor: 43,800 fl.; tacesi scolastice: 2100 fl.; desdumări: 11,100 fl.)

Sum'a perceptiunilor ordinare: 98.680,000

Perceptiuni extraordinare.

A) Partea ce cade in anulu acestu-a pro Ungari'a d'in activele comuni 8.058,000

B.) Ministeriul financiarilor: (Restantie d'in vinderea bunurilor domaniale: 90,000; d'in obligatiunile urbariali si rescumperările decimilor de vinu a le bunurilor de corona: 570,000; restantie de contributiune: 6.272,000; restantie d'in arende: 1.245,000; regalulu de moneta: 900,000 fl.)

C.) Imprumutul călilor ferate 39.000,000

Sum'a perceptiunilor extraordinare: 47.235,000

Sum'a totale a perceptiunilor ordinare si extraordinare 145.915,000

(Va urmă.)

Beinsiu, 30. mart. 1868.

(Fine.)

In numerulu 38 alu Federatiunii e atacatu si corpulu profesoralu dicundu-se, că afara de unulu nu ar fi barbati de specialitate, au mai bine cu diplomati'a in straitia, ca si candu cei fără diplome nu ar fi in stare a corespunde chiamarei sale, ca si candu unulu, carele sierbesce de vr'o 12 ani la institutu nu si-ar fi potutu castigă atât'a prassa si teoria d'in unulu său altu studiu, ca sê se pota numi barbatu de specialitate; altii era in restempu de 5, 6 au 7 ani nu aru fi potutu sê-si aproprie atât'a dexteritate, ca sê corespundia asteptării; apoi si acelu unulu, acum cu diploma pana mai anu tiertiu, au n'a fostu barbatu de specialitate? Sum curiosu ce ar raspunde la acést'a Dlu corespundinte, carele radica asiè de tare pre celu cu diplom'a in straitia. Sunt si alti barbati in tiera, ba chiaru la institute nationale, cari macaru că n'au diplome aprobatiunali in straitia, totu-si sunt cu multu mai harnici, de cătu unii cu diplome, ba in reposatulu senatu imperialu inmultitu a cuventatu unu arhieru pre langa profesori fără esamene adevierindu, că aceia macaru că n'au pusu esamene, pre la straini sunt pre nivoulu modernu alu sciintiloru; acelu arhieru eră in contra esamenelor si d'in punctu de vedere alu autonomiei baserice sale. Cu acestea nu vru sê dicu, că n'asiu dori sê avemu mai multi profesori aprobati macaru si de straini, daca pretindu asiè impregiurările in cari traimu. Dlu corespundinte uitase sê spuna, că afara de celu unulu mai este unu montoru aprobatu la institutu, aprobatu dicu nu numai prin esamenu, ci si prin sierbitiulu său de 25 ani! Vorbindu despre profesori aprobati se cadeă, sê spuna corespundintelo, că celu unulu asiè dilectu naintea sa inca a capetatu subsidiu de la patronulu gimnasiului, ca sê caletoresca la Pest'a, spre a depune esamenulu, si a nume ca la 160 fl. v. a., si Ilustritatea Sa Episcopulu oradanu, de candu guverneza dieces'a, a indemnatu si pre altii la esamene si i-a ajutat cu bani spre a-si procură cărțile necesarie. Caus'a că unulu d'in acestia nu s'a supusu inca la esamenu, e de o parte, că nu s'a potutu prepară, éca asiè, in câte-va lune de alta parte e o pedeca neplacuta si trista pentru d'insulu, adeca debilitarea vederi, pentru care a trebuitu sê introrumpa studiulu inceputu. Dara pre langa tota debilitarea ochiloru sei n'a incetatu a desvoltă unu zelu, ce-i face onoro, si a nume conducerea teneri societăti de lectura lui-si concredita o porta. Despre acést'a tenera asociatiune inca poteă sê amintesca Dlu corespundinte, că episcopulu i-a tinsu mai de multe ori ajutoriulu

legea si in propri'a limba a poporului. Repetiescu că „lex non promulgata non obligat“ si asiè totu omulu trebue sê scia legea deodata. Acum, se pote ivl greutatea, că testulu ungurescu este usioru a se tramite si publică, dara multu tempu se potesce pentru esoperarea traducerei romane si a celoralte. Acesta greutate este opumnata prin fapt'a recunoscuta, că susternendu ministeriulu său ori care membru alu casei proieptulu de lege, e destulu tempu pentru traduce-re, si traducerea modificărilor, ce pote s'ar' face, n'ar' costă decătu câte-va ore. De acé'a propunu ca in loculu spressionei „numai de cătu“ sê se puna cuventulu „deodata.“ (Strigări: Sê remana cum este.)

Iosifu Secaciu dice că declinările limbistice si dialectice (!) suntu caus'a lacunelor si defectelor ce obvinu in traducerea legiloru; pentru acé'a Romanii, serbii si slovacii nu le potu atribui aceste-a ministeriului, ci impregiurărilor de susu. Dup'aceste-a ne mai fiindu nimene insemnatu intre vorbitori se pune la votu si punctulu 8 inca se primesce neschimbatu.

Votisarea definitiva se va face in siedinti'a de luni.

Se ià la desbatere proieptulu de lege referitoriu la camerele comerciali si industriali. Partit'a guverniala se arêtă gat'a a primii proieptulu fără discutiu.

Col. Tis'a face urmatoriulu amendamentu si silu motiveza in una cuventare mai lunga.

„Că s'a sê decida, că de presinte nu va luà la desbatere proieptulu de lege referitoriu la camerele comerciali si industriali, ci va indrumă pre ministeriu, ca acestu-a sê faca despusetiuni, ca comerciantii si industriarii d'in tiera sê-si alegea fia-cari in deosebi (delegati d'in sinulu lor; cas'a inca va alege una encheta de 10 membri, carea va ascultă opiniunea delegatiloru: că ore comerciantii si industriarii la olalta său desclinitu voiescu a formă camere comerciali si industriali său dora reuniuni; si cum ar fi mai cu cale a se acoperi spelele acelor'a, si ce fersa de activitate este a li se dă. Despre acést'a anchet'a sê fia indetorata a raportă casei, susternendu-si si opiniunea.“

Ministrulu Gorove partinesce in principiu amendamentulu lui Tis'a, inse acum sê se voteze proieptulu de lege alu guvernului.

Dup'aceste se pune la votu, si proieptulu se primesce in generalu, cadiendu amendamentulu lui Tis'a.

Apoi se pune la desbatere speciala si se primesce d'in punctu in punctu cu nisce schimbări neesentiale.

Votisarea definitiva asupr'a acestui proieptu de lege se va intemplă in siedinti'a cea mai de aproape.

Siedinti'a de adi se inchide la 1 ora d. m.

Bugetulu

pentru tiererele de sub coron'a Ungariei pre a. 1868.

(Urmare.)

I. Recerintiele (spesele statului.)

Spese extraordinare:

Ăfacerile comuni 8.058,800
Ministeriulu internelor 150,000

Ministeriulu financiarilor:

(Construirea podurilor de la Tokaj, Tisza-Ujlak si Valoa-Mare: 100,000 fl.; masin'a de cilindre in Diósgyőr: 450,000 fl.; masin'a de cilindre in Rhonoz: 100,000 fl.; reparatiunea cetăti d'in Hunedior'a: 50,000 fl.; edificări publice in Bud'a: 400,000 fl.; edificări si reparatiuni in Gődöllő: 123,000 fl.; subventiunea societăti călilor ferate de Alb'a-Iuli'a: 300,000 fl.; subventiunea fondului dessarcinării pamentului d'in Transilvani'a: 1.680,000 fl.; preparatiunea timbrelor magiare: 24,000 fl.; catastrulu: 544,000 fl.)

3.771,000

Ministeriulu comunicatiunii.

Construirea călilor noue: 547,000 fl.; constructiuni idrotecnice 1,759,000 fl.)

2.306,000

Ministeriulu comertului.

(Conserieroa poporatiunii: 30,000 fl.; suprimerea bolei vitelor: 46,000 fl.; infintiarea linielor noue telegrafice: 266,000 fl.; institutulu economic in Transilvani'a: 29,000 fl.; servitiulu sanitaru alu porturilor si marinei: 172,000 fl.; infintiarea unui institutu de modelu pentru productiunea pesciloru 20,000 fl.; espeditiunea in Asi'a orientale: 100,000 fl.)

663,000

Ministeriulu justitiei 200,000

Cancelari'a de curte croatica 200,000

Căli ferate si canale 20.000,000

Sum'a speselor extraordinare: 35.348,800

Adaugundu-se spelele ordinare: 100.567,000

Sum'a totale a speselor ordinare si extraordinare 135.915,800

sêu parintescu. Căla-laltu d'ntre profesori, carele s'a promis a se supune la esamenu si a capetatu in mai multe rouduri, inca ca clericu, ajutoriu pentru cărti, nu s'a potutu inca supune că-ci e numai de 6 lune aci. Altmintre pentru ce na intreba Dlu corespundinte pre celu cu diploma, că de ce cercase mai anu sê capete parocia? De imputatiunea Dlui corespundinte facuta in caus'a diplomelor nu me miru, că-ci si altu binevoitoriu (?) alu institutului a venturatu acést'a causă intr'unulu d'in numerii Gazetei, unde se nesuia a-si aperi pre unu cumnatu alu sêu in privinti'a celebrei alegeri de jude d'in Beinsiu, dara me miru de aceea, că duce esageratiunea la culme dicundu, că vr'o căti-va d'ntre profesori ar fi carpitioi, fără convingere romana, unulu ultramontanu etc. Aci se face censoru Dsa si vrendu a monopolisă romanismulu, denega altor'a convingerea romana numai asiè simplu fără a arêtă fapte, ce aru merită astufelu de inferare; aru face bine Dsa daca ar da pre facia pre respectivii si ar arêtă faptele, cari potu sê traga dupa sine asemene crima de renegatismu, cătu sê li se pota denegă si convingerea romana, altucumu aserandu numai in genere arota numai ura personala.

In cătu pentru ultramuntani, avemu sê observămu că acestu nume se dă pre la noi celoru ce aperi concordatulu in unele puncte a le sale, d. e. candu bucina cine-va, că concordatulu ne opresce sinodele diecesane, atunci ultramontanii cu concordatulu in mana demustra, că asertiunea pseudoliberalilor e temeraria, deca nu mai rea, că-ci concordatulu asigureza episcopiloru dreptulu de a tienē sinode diecesane si scutesce intr'acestu droptu fatia cu omnipotenti'a statului.

Apoi se mai dă numele de ultramontanu si celoru ce cutedia a remanē celibi, că asiè-i inspira anim'a. Dara ce-pasa cui-va, că unulu e insuratu, si cela-laltu nu? Atătu celu insuratu, cătu si celu neinsuratu, insu-si are a-si dă sēma cu consciinti'a sa; celu ce mananca, pre cel'a ce nu mananca, sē nu-lu ocareza, si celu ce nu mananca, pre cel'a ce mananca sē nu-lu osendesca, dice S. Paulu, si pote că acestu apostolu alu gintiloru mirosă a ultra montanismu?

Ca sê se castige cătu de curundu profesori aprobati, cari sê fia deodata si preoti, propune Dlu corespundinte unu metodu curiosu, si a nume sê se tramita mai multi teneri pre la universitāti, sê invetie studiele filosofice trei ani, si apoi sê invetie teologi'a intr'unu anu de la cutaro canonicu. — E de miratu, că Dsa nu impartesiesce suatulu, că acei teneri sê se tramita la Lipsi'a, sê invetie filosofi'a, si asiè in trecatu sê invetie si teologi'a, si inca la protestanti. Au cugeta Dsa, că cei patru ani de teologia sunt destinati namai spre a invetia sciintiele teologice in teoria; atunci diensunt si alte midiloco spre a castigă testimonie de teologia, dara nu crediu sê se afle astufeliu de teneri, cari absolvindu cursulu filosoficu nu s'aru rusină a se face preoti, éca asiè, ca vestitii moralisti si ca unii calugeri mendicanti. Apoi unde e episcopulu acel'a in baserie'a catolica, carele s'ar uită de admonitiunea „Nemini cito manus imponas.“

In urma Dlui corespundinte nu-i vine la indemana a recunosce acelu adeveru nedisputabilu, că Ilustritatea Sa Episcopulu de acumu de la Oradea a facutu mai multu pentru gimnasiulu beinsianu in tempu de cinci ani, cătu a facutu predecesoriulu său immediatu in 23 de ani. Fia-iertatulu Erdély, precătu scimu, a datu gimnasiulu ca la 1200 fl. pusi in fruntea unei colecte, pana candu Episcopulu presinte de cinci ani intre cele mai incurcate cercustări ale dominiului său, a datu pre totu anulu câte 600 fl. v. a. si-i dă si mai departe, cari in cinci ani facu 3000 fl. v. a. si afara de aceea mai in totu anulu sacrifică pentru institutu, ce a recunoscutu si corespundintele beinsianu, de si in bajocura. Apoi anulu acestu Ilustritatea sa a asemnatu câte patru orgie de lemne pentru fia care profesor, si asiè la unu locu 40 de orgie, care compute in bani facu 320 fl. v. a. Amintindu Dlu corespundinte de 120 fl. v. a. oferiti de Ilustritatea sa pentru nescari lina, pune semnulu intrebatuinei si nu spune, că si camer'a obscura s'a procuratu pre acei bani, bagsema si acestia-i trage la indoicla. Mai incolo face alusiune la caletori'a Ilustritătii sale in tiera straine, si nu ne spune, că Ilustritatea sa a caletoritu la Roma, mam'a nostra eterna, in interesulu baserice sale si a represintatu acolo intreg'a nostra provincia basericesca, pentru ce-i multiemesce forte frumusu fericitulu metropolitu Alesandru intr'o scrisore, carea de nu me insielu, e celu d'in urma actu adresatu la Oradea, cu putiene dîle nainta mortii sale pre tempuriu intemplate atătu pentru Romani preste totu, cătu si pentru provinci'a nostra basericesca in parte.

D'in acestea se pote convinge onoratulu publicu, cătu de esagerate au fostu impartesirile Dlui corespundinte beinsianu, carele nevrendu a menatu ap'a pre mor'a inimiciloru.

Titu Rufu.

*) Fiindu că in mai multe locuri se provoaca Dlu corespundinte la Brasioveni fia-mi permis a insemnă, că Brasioveni sunt omeni puternici si romani zelosi, cari sacrifică multu pentru institutulu nationale, dara aici in Beinsiu Romanii sunt seraci, si cari aru fi mai puternici nu se numera intre amici institutului nostru, ce se vede si numai de acolo, că in caus'a alogerei de jude opidanu dlu Végső improsca in profesori asemene ca si Dlu corespundinte, ba candu s'ar' luă de amemntulu anele institutului s'ar' affa, că acei romani inavutiti d'in dominiulu episcopale n'au contribuitu nici atătu pentru institutu, cătu a contribuitu unu singuru parocu g. cat. d'in Portelecu, si ce e mai multu Végső deputatulu Beinsiuului are fruntea a afirmă, că corpulu profesoralu nu contribue nimic'a spre inavutirea opidului, mauxu că toti profesori aci si-consuma salariulu, si unii dau o parte bunicea in bulsnariulu lui Végső si Erdély etc. despre ce altu cumu in Gazeta T. X.

Transilvani'a.

Blasiu, 15 april 1868.

In zilele mai de aproape diariile ne adusera scirea, cumu ca la diet'a pestana per tangentem a venit inainte si caus'a nationalitatiloru.

Candu se desbata proiectulu legii de publicarea legiloru, in un'a d'in comisiunile dietali, s'a incinsu una mica furtuna. In comisiunca ace'a adevca siedeau matadorii nationalitatiloru nemagiare, cari cu unu viersu pretinsera ca legile se publice in tote limbele potentei imperatie magiare. Dara membrii comisiunii cei de nationalitate magiara s'au contrariatu d'in tote poterile. Unulu d'intre ei se fia provocatu la esemplulu altoru imperatie si mai tari, ce intru asemenea asuprescu pre nationalitate aflatorie acolo in minoritate, si se fia d'isu: candu angliesii voru publica legile loru si in limb'a scotiloru, prusii intru a poloniloru si asiè mai in colo: atunci si noi magiarii vomu publica legile nostre si in limb'a olahiloru, serbilor u. s. a.

Validu argumentu si cu tasiu forte ageru, si totusi, minunea minuniloru! elu nu prinde nece ca una custura rea, si acest'a d'in done cause.

Antâiu pentru-câ voue, frati magiari, ce ve laudati cu una constitutiune mai buna si mai vechia, de câtu ori-care alt'a de pre intinsa faci'a pamentului, nu ve stâ bine, se ve provocati la institutiunile nece unu poporu, pentru-câ dupa afirmările vostre nu este nece unu poporu, a carui stare juridica se fia asiè inaintata spre perfectiune, ca si a. vostra. Voiti progresulu? voiti inaintarea si dezvoltarea statulu? Tindeți spre republic'a ilcale, tieneti in vedere dreptulu naturei, nu serantoc'a de constitutiune, ce angliesii au capetatu de la Ioane celu fâra de tiera, si cu atâtu mai pucinu ve luareti de modelu constitutiunea prusiloru cea bismarcuita, — de mai pote fi vorba de constitutiune si a colo, unde mandatarii poporu ui suntu dati in criminalu si pusi la umbra pentru opiniunile manifestate in sedintiele camerei. — Ve rogu dara pre onorea si reputatiunea vostra, nu ve provocati nece la turci, nece la musceni, nece la angliesii nece la prusi, ca nu cumu-va lumea vediendu-ve cu exemple de aceste in gura se cugete, câ dora voi ati fi vrendu a face regresu in locu de progresu, pentru-câ acest'a ar' fi chiaru rusine pre unu poporu luminatu si moralu, cumu e alu vostru. Deci nece unu pasiu in dretru, miliarie inainte!

Eca pentru ce disci, câ argumentulu acelu-a nu prinde. Er' a dou'a d'ecu, câ nu prinde, pentru-câ nedereptatea e nedereptate in veacu, aflise ea ori unde se va aflâ; fia in constitutiunea prusesca ori angliesca, fia chiaru in cea ungresca ori angliesca.

Natiunile au drepturile loru nesupuse prescriptiunii. Drepturile aceste potu fi calcate, strivite de copitele armatei unui Tamerlan, Atif'a, seu cumu se va fi numindu hien'a ace'a cu figura omnesca. Drepturile aceste potu fi ignorate de legiitorii ore-carei tieri, daca acesti-a in locu de a fi portati de insufletire pentru binele totulu, voru fi rapiti de amore orbetia pentru una parte. Inse ele nu potu fi neice la nece unu casu.

Constitutiunea, ce calca drepturile unei natiuni spre a cresce si a inmulti pre ale altci-a, este nederepta, ca si constitutiunca ace'a, care recunoscere drepturile individulu. Omulu si natiunea lui este mai antâiu, ca statulu, pentru-câ neme nu pote fi cetatianu fâra de a fi omu, apoi totu omulu cauta se tiena de corpulu ore-carei natiuni; inse nu totu omulu cauta se fia cetatianu. E invederatu dara, câ sofistier'a facu cei, ce ne d'ecu: Voi romani, serbi, toti, ruteni, germani s. a. popore, ce trati in largulu Tierii ungresce, pentru interesele statulu sunteti detori a ve lapedâ de limb'a si nationalitatea vostra si a ve subordina magiariloru, ca statulu, in care traimu cu totii se pota prosperâ. Acest'a e curatu numai sofistier'a d'in cauza, câ statulu este mieliu si nu scopu. Nu cetatianii preste totu au se fia trasi intru unu strugu ore-care dupa ide'a nu sciu cui, câ cetatianii nu suntu meniti a duce rola de popice, d'in contra legile si asiediamintele statulu au, se se conformeze dupa indigiunile cetatianiloru, cu atâtu mai vertosu, câ intregulu nu pote prosperâ, candu pârtile constitutive palimescu.

Sofistier'a este si ace'a, câ practice nu se pote eleptu egalitatea mai multoru natiuni locuitorie in sinulu acelu-asi statulu. Atâte diversitâti, ce suutu intre cetatianii, tote se potu impacâ, numai diversitatea, ce este d'in punctu de vedere nationale se nu se pota impacâ? Plugariulu si meseriasulu, preutul si ostenanulu, invetiatalu si neinvetiatalu, cetatianulu si sateanulu, toti acesti-a incapu forte bine unulu langa altulu intre barierele statulu, ma inca se ajuta si intregescu unii pre altii; romanulu si magiarulu, magiarulu si totulu, s. a. se nu pota incapa sub cerulu acelu-asi statulu? Fugiti amagitoriloru! Mergeti in Elveti'a si vedeti tierisiorie mici, câtu diumentate unu comitatulu de ale vostre, cuprindintate in sinulu seu câte 3 natiuni diverse si indereptatite egalu. Mergeti

a colo si invetiati, ce va se d'ica egalitate civica. Nu tieneti de d'ical'a vostra: extra Hungariam non est vita, ca se nu avemu de a ve mai raspunde cu adausulu: et si est vita, non est ita.

Egalitate deplina, politica-nationala, si nu ve ascundeti dupa nori de cuvinte insielatose, nu ve incredeti in poterea efemera, ce ve intipuiti, câ ar' fi la despuerea vostra spre sfermarea nationalitatiloru nemagiare. Poterea unu statulu o facu bratiile cetatianiloru lui, si tari'a lui stâ intru indestulirea acestoru-a. Majoritatea locuitoriloru d'in tiera e nemultiimita cu legile magiarisatoric. Cugeta cine-va, câ acest'a majoritate si-va dà bratiile spre junghiarea celui mai pretiosu lucru ce are, spre nemeiirea limbei si nationalitatii sale? Cugeta cine-va, câ acest'a majoritate nedereptatita, la tempu de nevoia va fi parata a-si versâ avere si sange pentru una patria, ce pre d'ins'a nu o numera intre fi?

Acolo-su exemplele pline de invetiatura. Desfaceti istori'a invasiuniloru turcesci, si recugetati a sup'ra carselor. Ele vorbescu cu voce mai potinte, de câtu a tunetelor. Fia, câ cei chiamati se audia vocea ace'a, si se apere tier'a de furtunele, ce o amenintia!

Ar' fi lucru forte tristu, candu natiunile tieriei ungresce asiè reu s'aru incaldî de sorele libertatii magiare, câtu se tremure mai reu, de câtu sub Bach. Atunci legile se publicau in tote limbele. — Nu me provecu la tempurile acele, pentru-câ dora le-asiu dori de modelu, ci d'in contra pentru-ca se se vedea, câ libertatea, ce ne impartu magiarii, intru unele este mai amara si de câtu absolutismulu Bachianu.

Facandu amintire de numele Bach, mi-vine in minte, câ legea de presa data de acestu democratulu trecutu la „eterodocia“, in Ardealu infloresce si asta-di.

Dieu minunata tiera mai este si Ardealulu acestu-a, cumu incapu in elu tote! Drumuri de tiera, câtu sbori pre ele câ pre mesa, si noroic, de te cufundi pâna in butucu. Munti de sare esiti cu uasulu la sore, sarature mai pre tote vâlile, si obligatiune de a cumperâ cantariulu cu 8 floreni. Constitutiune vechia, prin urmare si buna, câ vinulu vechiu inca e mai bunu ca celu nou, si absolutismu ministerialu. Aruncuri pentru dessarcinarea pamentulu, si pre totu acele spate robote ca si inainte de 48. Tribunalele de jurati intru delictule de presa, si lege de presa Bachiana. Avemu de tote, romani unguriti, sasi unguriti, avemu si unu de Baussner, care se laude acest'a stare a lucrureloru. Dvostra cunosceți pre acestu domnu, câ fiindu redactoriu, acolo in tier'a dvostru, a fostu pusu la umbra in poterea acelu legi de presa, ce custa si acumu. Dara dlui de Baussner nu-i mai pasa de ea, pentru-câ nu mai este redactoriu, apoi scie câ pentru laude impartite ministeriulu pestanu cu verb'a, nu-lu arunca nime in — presa. *Cor.*

Sabiu 17 Prieru 1868.

S. S. Par. Metr. Siagun'a plecâ eri câtra Pest'a*). Mai pre la inceputulu anululu eramu de strict'a credintia romanesca, câ Santia sa vediendu pasii funesti si necalculati, indata dupa diet'a d'in Sabiu, nu numai câ se va retrage cu totulu de la desbaterile parlamentulu magiaru, dara va cercâ modulu si midilotele, prin cari se reparâmu pre câtu se pote ruin'a nationala, ce ne cutropesce. Asta-di inse candu vedemu pre Cuvios'a sa pasindu de nou pre terenulu principiloru adevratu false si neromanesci nu avemu alta se sperâmu, de câtu câ magiarismulu cape-tandu de nou potere, va purcede totu mai departe in Transilvani'a cu arbitriulu seu absolutisticu. Noi credemu câ S. S. se presenteza singuru numai pentru afacerile besericea orientali d'in Ungari'a, dara nu si d'in Transilvani'a. De cumva inse voiesce S. S. a se representâ ca unu demnitaru alu poporulu romanu d'in Transilvania, atunci de siguru va staru si va consultâ modulu pentru concederea unu congresu romanu, câ-ci aci culmineza interesele vitali a Romaniloru ardeleni in momentul actualu.

Cuvintele ce S. S. le adresâ cu ocaziunea anululu nou câtra intieleginti'a romana de aici câ; „acusi va sosi momentul, in care se me intrepunu de nou pentru interesele natiunei romane“, ne facura se credemu câ S. S. vediendu funest'a stagnatiune politica a Romaniloru va convocâ comitetulu nationalu spre saltea patriei si marirea nationale. In daru! S. S. chiaru in momentul acestu candu impunseturele veninose a le magiarismulu ni se paru mai nesuferibile, pasiesce de nou in scol'a pitagoreiloru pestani spre a le dice unu boerescu bon jour.

Concedemu câ causele besericea orientali sunt destulu de importante, si câ besericea romana trebuie se fia libera si independinte, dara apoi ce folosu pentru aceste tote, daca natiunea devine sclava. Castigulu cese va cluptâ e cu multu mai mieu, de câtu proscieria natiunei romane, ca se fia iertatu fia câru straiuu s'o tunda si maceleze. Recunosca S. S. principiile

*) Sambata ser'a (18 l. c.) a si sositu in Pest'a R.

poporulu romanu pestrate ca viet'a prin toti seculi barbariei, marturisesca-le acele ori câru ca o santa traditiune romanesca, ca Evangeliulu credintiei lui politice, si — in aceste toti i vomu urmâ. Alte principii false ori mistificate in numele poporulu si senatulu romanu d'in Transilvani'a nu se suferu.

D.

ROMANIA.

Proiectu de lege

Pentru organizarea puterii armate in Romania

Cap. II.

(Urmare)

Comandamentele armatei.

Art. 17. Teritoriulu Romaniei se imparte in patru divisiuni militare teritoriale, ale caroru resiedintie suntu Bucuresci, Iasi, Craiova si Galati. — In fia care d'in aceste resiedintie câte unu comandamentu divisionariu.

Comandantii acestoru divisiuni asicura prin priveghierea loru continua, administratiunea, instructiunea, disciplin'a, intretinerea si totu ce pote interesâ in generalu pe poterea armata a tieriei.

Atributiunile loru, precumu si delimitarea fia caruia divisiuni se voru ficsâ printr'unu regulamentu specialu.

Personalulu fia caruia comandantulu de divisiune se iâ dupa trebuintia d'in corpulu statulu maioru alu armatei.

Art. 18. In tempu de concentrare seu de resbelu, formarea unitatiloru mari, citate la art. 14, se va face prin ordonantia Domnesca.

Statulu maioru Domnescu.

Art. 19. Unu corpu de statulu maioru speciale este insarcinatu cu serviciulu de adjutanti pe langa person'a Inaltimei Sale Domnitoriulu.

Cadrulu acestu corpu se determina prin tabla litera D. Art. 20. Armat'a permanente se compune de Infanteria, Cavaleria, Artileria, Geniu, Flotila, trupe de administratiune, gendarmi si Pompieri.

Infanteria.

Art. 21. Infanteri'a se compune de:

Regimente de linia.

Batalione de venatori.

Companie de disciplina.

Art. 22. Fia care regimentu de infanteria se compune de unu statulu maioru, 1 compani'a afara de ronduri, 3 batalione in linia si jumetatea cadreloru unu alu 4-lea batalionu de depositu, sub comand'a celui mai vechiu d'intre capitani sei.

Fia care batalionu de linia seu de venatori are 4 companii, celu de venatori, facundu corpu a parte, mai are unu statulu maioru si unu plutonu afara de ronduri.

Fia care compania, afara de cele d'in batalionele de depositu si de disciplina are 4 oficiari in tempu de pace si 5 oficiari in tempu de resbelu.

Compunerea cadreloru infanteriei este conformu tablei litera E.

Cavaleria.

Art. 23. Cavaleri'a se compune de regimente de lancia, venatori si dorobanti de linie, si unu escadronu de instructiune.

Art. 24. Fia care regimentu de cavaleria se compune de unu statulu maioru, 1 plutonu afara de ronduri si 5 escadronu, d'in care unulu de despositu avendu numai 1/2 d'in cadrele unu escadronu.

Compunerea cadreloru unu regimentu de cavaleria este conformu tablei litera F.

Artileria.

Art. 25. Artileri'a se compune de unu statulu maioru de artileria, de stabilimente de artileria si trupe de artileria.

Art. 26. Statulu maioru de artileria cuprinde personalulu prevedintu in tabla litera G.

Art. 27. Personalu stabilimentelor de artileria, dirige si administra stabilimentele acestei arme, adica pulberarie, capsularia, fonderia, atelieru de constructiune si reparatiune etc. — Personalulu acestoru stabilimente se iâ dupa trebuintia d'in statulu maioru alu artileriei.

Serviciulu interioru si atributiunile personalulu acestoru stabilimente se voru determina prin unu regulamentu speciale.

Art. 28. Trup'a se compune de:

Regimente de artileria.

Fia care regimentu cuprinde unu statulu maioru, unu plutonu afara d'in ronduri, 8 baterii de câte 6 tunuri, o sectiune de treau si 1 compania de pontonieri.

Fia care bateria are 4 oficiari in tempu de pace si 5 in tempu de resbelu.

Compunerea cadreloru unu regimentu de artileria cu tote pârtile loru citate mai susu, este corma celoru insemnate in tabl'a litera H. (Va urmâ.)

Noutati Straine.

FRANCIA. Afara de diariile oficiose chiaru si omenii regimulu se afla motivati a contribuî finiculu loru spre paciuirea publiculu spariatu prin scirile alarmatoric de mai este dile. Ministrulu de justitia, Baroche, aflâ ocaziunea binevenita la unu banchetu, spre a asigurâ lumea, câ drumurile vecinale,

cari voru angagiã finantiale statului pentru mai mulți ani, sunt documentulu celu mai apriatu de pace, pentru că unu regimu întieptu n'aru potè întreprinde atare opu pre unu tempu, candu pacea n'aru fi asigurata, séu resboiulu aru stã naintea usiei séu aru fi numai probabilu.

„Imperatulu voiesce pacea, o pace onesta, demna de o natiune mare. Franciãã incredituã in puterea sa prin desvoltarea organizatiunii militare e pregatita la tote eventualitãtãle, si nu cerca resboiulu. Noi mai nutrimu si acea convingere, cã nimenui-a nu-i cade in minte a dechiarã Franciei resboiu. Pacea Europei nu va fi conturbata. Nu credeti dara in scirile alarmatorie, in cuvintele resboioase, cari se repetiescu periodic d'in nesciintia séu malitia, grigiti in pace de agricultura si industria.“

— Despre caletoriãã ministrului de resboiu d'in Danemarc'a, cerculeza faime noue. Se d'ice, cã ministrulu Raaslöf aru fi negociatu cu Franciãã despre insulã St. Croix, care, seculu alu 18-le, a trecut in posesiunea Danemarcei, sustienendu-si Franciãã dreptulu de rescumperare in casulu, candu Danemarc'a aru voi, sè instrainaze acea colonia. Afara de insulã St. Croix, mai sunt inca alte doue insule in Indiãã apusena, cari le-a cumperatu regimulu d'in Nordu-Americ'a.

Tustrele insulele inse formeza unu complexu ne-separabilu; posesiunea unei-a séu altei-a nu se pote conservã, si pentru aceea nu s'a ratificatu tratatulu de cesiune in Washington; totu d'in acea cauza a datu de greutãti si ofertulu Danemarcei in Parisu. si pentru a complanã greutãtãle acestea a caletoritu ministrulu Raaslöf la Parisu. Scirile d'in Copenhag'a inse afirma, cã ministrulu aru avè se procure o cantitate de pusce noue dupa constructiunea lui Remington.

ANGLIA. Lupt'a despre desfiintarea beserecei de statu in Irlandiãã a parasitu de-ocamdata terenulu parlamentariu, si a descinsu pre campulu diurnalistice. Atãtu d' Israeli cãtu si Gladstone publica epistole cãtra alegatorii loru in afacerea cestiunata. — Celu d'antãiu in epistolãã sa dã explicatiune afirmatiunilor sale d'in parlamentu, prin cari acasase pre ritualistii beserecei anglicane, cã s'aru fi conjuratu cu catolicii d'in Irlandiãã pentru suruparea uniunii intre besereca si statu. „Cele d'ise de mine in parlamentu, scrie d' Israeli, s'au referitu la o fractiune estroma in besereca, care fractiune dateza numai d'in tempulu mai nou si nu si-ascunde ambitiunea, de a rumpe legaturãã intre statu si besereca, si precum amu cauza de a presupune, s'a confederatu spre acestu scopu cu catolicii d'in Irlandiãã. Reuniunea de eliberare cu fanaticismulu séu scurtu la vedere e numai instrumentu in manle acelei confederatiuni, si va fi de siguru antãia viktima a despotismulu preotiescu. De orece dupa parerea mea desfacerea uniunii intre besereca si statu aru produce o restornare mai

mare decãtu in sa-si o invasiune inimica, mi-voiu pune tote poterile spre a nimici aceste incercãri nefericite.“ — Scirea mai prospeta despre espeditiunea d'in Abisiniãã e telegramulu comandantului Napier, cu datulu 17 Martiu, aproape langa laculu Aschangi. — Regele Teodoru, se d'ice, cã se afla cu munitiunea întreaga aproape de cetatea Magdala, unde va si luã pusetiune. Trupele englese sunt in cea mai buna stare sanitarãã

GRECIA. Situatiunea regatului grecescu d'in d'i in d'i devine totu mai grea. Bulgaris si Comonduros representa principiile contrarie, cari voru ocupã terenulu cu ocaziunea alegeriloru pentru camera. Unulu d'entre acesti doui barbati voiesce desvoltarea pacifica in afacerile interne, consolidarea poterii armate, formarea aliantieloru si acceptarea rezervata pentru vr' unu evenimentu europenu. Programulu acest'a lu-urmeza de-ocamdata curtea si o minoritate mica in tiera. Comonduros d'in contra voiesce lupt'a, suscitarea insurectiunii in Tesaliãã si Epiru, ajutoarea activa a Cretensiloru si aliantia cu Sèrbii si Romanii Maioritatea preponderanta a poporatiunii sustiene planulu de actiune, pentru care pledeza si regin'a Olg'a si întregeãã partida rusessa de la curte. — Pre insulã Candia cetãtãle mai mari, si districtulu loru de 10—12 mile, sunt in man'a Turciloru, siesulu lu-ocupa insurgintii. Dupa luptele d'in 18 martiu raionulu Turciloru s'a micioratu in cãtu-va, pre de alta parte insurgentii inca au perditu 24 sate, cari s'au supusu gubernatoriulu generalu. Militãã insurgentiloru s'a completatu prin patru divisiuni de voluntari supt comand'a lui Messaras, cari inse abè voru compensã pierderea imensa, causata prin deparatarea comandantiloru Haischi-Mihali si Kriari; acesti-a voiescu a parasã insulãã in urmareã unoru diferentie între d'insii si regimulu provisoriu. D'in cele premise resulta dara, cã Turcii n'au prè multe prospecte de a supune pre rebeli, si lupt'a se mai pote continuã cãtu-va tempu, d'aca intreventiunea europena nu-i va pune capetu.

AMERICA. D'in tier'a acest'a transatlantica n'avemu de referitu alt'a, decãtu era si era despre procesulu intentatu in contra lui Johnson, presiedintele republicei. Generalulu Butler in actulu de acasatiune se tiene strictu numai de fapte, si desfasura pericolulu pentru libertate, nepatriotismulu si nelegalitãtãle, cari provinu d'in portarea lui Johnson, a le carui incercãri de usurpatiune trebuie sugrumate in simbare, pentru ca sè nu pericliteze venitoriulu republicei. Dupa cuventarea lui Butler, care tienu trei ore, luara cuventulu Bingham si Wilson pentru a documentã faptele produse de Butler; între documentele prezentate spre acestu scopu se afla juramentulu presiedintelui, mesagiulu lui Lincoln, prin care deferesece lui Stanton portofoiulu ministeriulu de resboiu, intarirea ministrului prin senatu, ordinatiunea lui Johnson, prin care depune pre ministrulu

de resboiu si mesagiulu lui Johnson cãtra senatu in afacerea acest'a. In cãtu pentru cestiunile de principiu se aduce conclusulu, cã in casuri juridice sè de cida judele presiedinte in instantia prima; dela cestiunea acestui-a, apelatiunea se face la tribunalulu plenariu. Dupa ascultarea marturieloru produse de acasatoriulu va luã cuventulu Stanberry, aperatorulu presiedintelui, si dupa aceea se voru ascultã marturiile acasatului. Cuventarea finala in favorea lui Johnson o va tiend Evarts, apoi va urmã replicãã Bingham. Conducatoriile acasatiunii presupunu, cã d' parteã aperatoriloru se voru pune in miscare tãmidilocel, spre a amenã pertratãrile si a castu tempu; in casulu ael'a, candu s'aru cere produceru martoriloru d'in provincie indepartate (spre a marturisã despre cuventãrile anticonstitutiunale si neviintose a le presiedintelui) actorii s'au resolyitu, a cede, cã tote afirmãrile aeloru-a in favorea presiedintelui sunt adeverate. Fatia cu ceisiete advocati, cari presenta actulu de acasatiune, si se numera între risconsultii cei mai eminenti ai tieriei, aপরera a luatu-o asupra-si talente totu atãtu de impunetori. Antãiuulu locu între acesti-a lu-ocupa procuratorulu generalu emeritatu, Stanberry, amiculu intimu alu Johnson, carele a renunçiatu de oficiulu séu numai pentru ca sè apre pre presiedintele; elu e autorulu celoru mai multe mesagie a lui Johnson. — Urma apoi Evarts, unulu d'entre cei mai renumiti advocati ai Staturiloru-Unite; ascemenea Curtis, juristu eminentu, si Nelson, membrulu tribunalului superioru a confederatiunii.

Varietãti.

** (Proiectu de lege pentru schimbarea tarifei cãlitoru feru.) Foiele de Vien'a impartiesiescu o scire imbucuratoriãã cã ministeriulu de comereci alu Transilvaniei, dupa descurdarea sesiuniloru, va suscerne casei deputatiloru unu proiectu de lege, in sensulu carui-a ministeriulu va cere impoternicãã a tractã cu asociatiunile drumuriloru ferate despre scurãtarile tarifelor, desdaunadu-le in modu cuvenitu.

** (Victimãã operatiunii fãna nciare a ministrului Brãu.) Unu locitoriu d'in suburbialu cetãtii Prag'a, a nume Albertu N., proem serie foia „N. L.“ fu atãtu de surprins prin proiectulu privitoriu la contributiunea averei alu ministrului, Brestl, incãtu si-perdũ mintea. Cãtu de curundu va transportã in cas'a nebuniloru.

** (Susino) agintele Italiei s'a sinucisu. Susino se afla la Galati si erã bolnavu de friguri, bol'a se vede cã i-a lãsaratiunea si s'a spendiuratu.

** (Domnitoriulu Romaniloru) I. S. Carolu I., proem serie „Rom.“ a primitu o epistola de la Maj. Sa imperatoru Russiei, esprimandu simtieminte amicabile pentru Domnitori si binevoitorie pentru Romania.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALEXANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumuriloru de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.		
De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhausel	„ 1 „ 23 „ diu'a,	„ 1 „ 54 „ nôptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nôptea,	2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ „	„ *)
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	„
Soscesc in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.		
De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „	
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „ „	
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.	
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nôptea,	12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem.	„ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „	„ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhausel	„ 1 „ 52 „ diu'a	„ 1 „ 8 „ nôpt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a.	„ 4 „ 12 „ dem.
Soscesc in Vien'a	la 6 „ 36 „ „	„ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oravitiãã.		
De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demanetiãã.	
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „	
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „	
Soscesc in Oravitiãã	la 10 „ 57 „ „	

Oravitiãã-Jasenov'a.		
De la Oravitiãã	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.	
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „	
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „	
Soscesc in Jasenov'a	la 6 „ — „ „	

Vien'a-Oradea-Mare.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.	
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „	
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.	
Soscesc in Oradea	la 4 „ 38 „ „	

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesc la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.		
De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demanetiãã	
Soscesc in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a	
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demanetiãã.	

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „	
„ Szolnec	„ 11 „ 2 „ „	
Soscesc in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.	

Aradu-Vien'a.		
De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demanetiãã	
„ Solnocu	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.	
Soscesc in Czegléd	la 5 „ 33 „ „	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demanetiãã	

Vien'a-Paris.		
De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ — nôptea.	
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.	
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.	
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 dupa méd.	
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „	
Soscesc in Paris	la 5 „ — demanetiãã.	

Paris-Vien'a.		
De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.	
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.	
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.	
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.	
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nôptea.	
Soscesc in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.	

Comunicatiunea posteloru.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.	De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesc in A. la 11 ore 45 minute dem.
„ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Oradea la 6 ore 40 minute demanetiãã.	„ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesc la 7 ore 45 minute ser'a.
„ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore ser'a, soscesc in Sibii la 2 ore 15 minute nôptea. Cale are 34 1/2 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.	„ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
„ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc in Aradu la 1 ora 45 min. nôptea.	„ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 11 ore 50 min. diu'a.
„ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesc in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.	„ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
„ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.	„ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc la 9 deman.
„ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demanetiãã, soscesc in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/2 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.	„ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, soscesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
„ Orsiova la Temisior'a pleca dominec'a, marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore ser'a, soscesc in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatãria.	„ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. soscesc la 2 ore 35 min. nôptea.